

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar: Ragnhild Lønningdal	Arkivkode: FE-140
Arkivsaksnr: 20/109	Løpenr: 21/404
Sakstype: Politisk sak	

SAKSGANG

Styre, utval, komité m.m.	Møtedato	Saksnr
Naturutvalet	09.02.2021	002/2021
Kommunestyret		

Handsaming av uttalar til oppstartsmelding og planprogram - Vedtak av planprogram for KDP Akvakultur i sjø

09.02.2021 Naturutvalet:

Handsaming i møtet:

Krav i planprogram, foreslått av Monica Tjønna, Senterpartiet

Samnanger kommune ynskjer å bevare villfisk i betydeleg større grad enn pr idag. Vi set krav om at alle nye anlegg skal plasseras på land og at alle utvidingar av eksisterande anlegg i fjord/sjø må søka kommunen om utviding. Slike søknadar skal behandlas i naturutvalet.

krav i planprogrammet, foreslått av Monica Tjønna, Senterpartiet

Samnanger Kommune ynskjer å betre ivareta både klimaet i sjøen og våre villfiskstammer i kommunens fjord og sjø. Vi vil ha ein nullutsleppsvisjon av kjemikalier/medisinsk utslepp og skadeleg slam i kommunens fjord.

Monica Tjønna sett fram sitt første framlegg som ho seinare trekte, og sette fram eit nytt 2.

framlegg. Ho ønskjer å justere framlegget med å erstatte ordet klima med miljø i sjøen, og få inn ordet for forureining etter nullutsleppsvisjon. Utvalet slutta seg til dette.

Det vart røysta over framlegget frå rådmannen og 2. framlegg frå Tjønna med justering som ovanfor. Framlegga vart samrøyses vedteke.

NAT- 002/2021 Vedtak:

Med heimel i plan- og bygningslova §§ 4-1 andre ledd og 11-13 andre ledd vert planprogram for kommunedelplan for akvakultur i sjø, planID 4623 202001, endeleg fastsett. Planprogrammet er dagsett 28.10.2020, med revisjonsdato 26.01.2021. Planområdet er synt i vedlagt kart, dagsett 23.10.2020, og femner om heile havflata i Samnanger kommune.

Samnanger Kommune ynskjer å betre ivareta både miljøet i sjøen og våre villfiskstammer i kommunen sin fjord og sjø. Vi vil ha ein nullutsleppsvisjon for forureining av kjemikalier/medisinsk utslepp og skadeleg slam i kommunen sin fjord.

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Med heimel i plan- og bygningslova §§ 4-1 andre ledd og 11-13 andre ledd vert planprogram for kommunedelplan for akvakultur i sjø, planID 4623 202001, endeleg fastsett. Planprogrammet er dagsett 28.10.2020, med revisjonsdato 26.01.2021. Planområdet er synt i vedlagt kart, dagsett 23.10.2020, og femner om heile havflata i Samnanger kommune.

Dokument som er vedlagt:

Fråsegn til planprogram for kommunedelplan for akvakultur i sjø, Samnanger kommune – Vestland fylke

Fråsegn - Oppstartsmelding - Planprogram - Samnanger - Kommunedelplan for akvakultur i sjø

Fråsegn til oppstart og offentlig ettersyn av forslag til planprogram for kommunedelplan for akvakultur i sjø, Samnanger kommune

Samnanger kommune Vestland - Kommunedelplan for akvakultur i sjø – oppstart og forslag til planprogram

Samnanger – kommunedelplan for akvakultur i sjø - uttale Fiskarlaget Vest

2020_Samnanger_kart

NVE sitt innspel til varsel om oppstart av arbeid med Kommunedelplan for akvakultur i sjø - Høyring av planprogram - Samnanger kommune

Innspill til planprogrammet for Samnanger akvakulturplan

Innspel kommuneplan Samnanger kommune m vedlegg

Høyringsvar - planprogram - tombe

Planprogram KDP Samnanger. 28.10.2020_revidert etter høyring 26.01.2021

Planområde. KDP Akvakultur i sjø, Samnanger

01. Merknadsskjema KDP Akvakultur. Planprogram

Kva saka gjeld:

Formannskapet i Samnanger kommune vedtok i februar 2020 å setja av midlar til utarbeiding av kommunedelplan for akvakultur i Samnanger. Planarbeidet vert utført av ABO Plan & Arkitektur Stord AS på vegne av framleggsstillar Samnanger kommune.

Oppstart av arbeidet med planen vart i medhald av plan- og bygningslova § 11-12 kunngjort 26. november 2020. Planprogrammet låg ute til offentlig ettersyn i perioden 26. november 2020 til 21. januar 2021, med heimel i plan- og bygningslova § 11-13. Merknadane til oppstart og planprogram har no blitt gjennomgått av ABO og Samnanger kommune, og vert presenterte i dette sakspapiret. Basert på innkomne uttalar vert det føreslått nokre endringar i planprogrammet. Det er kommunestyret som skal endeleg fastsetja planprogrammet, jf. plan- og bygningslova § 11-13 andre ledd.

Kommunedelplanen sitt hovudføremål er å avklare og regulere arealbruk for eksisterande og framtidig matproduksjon i sjø (akvakultur). Kommunedelplanen vil vere med på å planlegge for framtida og utvikle næringsliv knytt til sjøområda i kommunen. Planlegginga skal legge til rette for ein balansert bruk, mellom fritid, næring og vern. I dette inneber det areal- og interesseanalysar som gir arealmessig opning for å kunne søke om godkjenning etter akvakulturlova og andre sektorlover. Planen skal balansere bruk og vern og legge føringar for matproduksjon i sjø sett i samanheng med klima, miljø og FN sine berekraftsmål.

Det kom inn 9 uttalar til høyringa av planprogrammet:

- Kystverket Vest
- Statsforvaltaren i Vestland
- Vestland fylkeskommune
- Fiskeridirektoratet
- Fiskarlaget Vest
- NVE (hadde ingen innspel)

- Naturvernforbundet Hordaland og Norges jeger- og Fiskerforbund Hordaland (ført i pennen av Forum for natur og friluftsliv)
- Lerøy Vest og Sjøtroll havbruk
- Tombre fiskeanlegg AS

(Vedlegga til dette sakspapiret er sortert i same rekkjefølgje som lista over, men me har dessverre ikkje moglegheit til å gje vedlegga andre namn enn det som dei fekk som inngåande brev til arkiv.)

Vurderingar og konsekvensar:

Merknad	Kommentarar og justering av planmateriale
Kystverket 16.12.2020 I plansamanheng skal Kystverket ivareta omsynet til god framkomme, trygg ferdsle og forsvarleg bruk av farvatnet. Kommunane si arealplanlegging skal sikre tilstrekkeleg areal til trygg segling og manøvrering for sjøtrafikken, og det må takast omsyn til farleiene (hovud- og bilei) i kommunen sitt sjøareal. Akvakultur ekskluderer andre føremål som farlei og ferdsel. Etablering av akvakulturlokalitetar i nærleiken av farleiene kan få verknad for tryggleiken og framkomma i farvatnet. Kystverket har følgjande innspel til KDP for akvakultur i sjø: Akvakulturområdet «Djupedalen» ligger i konflikt med kvit sektor til Oldervik lykt. Kommunen bør ta stilling til om område for fortøyingane skal ligge innafor eller kan komme utanfor område avsett til akvakultur, eventuelt omsynssone for fortøyingar. Fortøyingane må ligge på sikker djupne i areal avsett til farlei og minimum 20 meters djup når dei går inn i kvit sektor. Linje for farlei er forskriftsfesta og må inn i arealplankartet. For å trygge ferdsla i sjøområda kan det verta behov for nye anlegg til navigasjonsinstallasjonar, og eksisterande anlegg treng fornying og vedlikehald. Ynskjer at det i kommuneplanen vert gitt ein generell aksept for etablering av anlegg til bruk av navigasjonsinstallasjonar ved at det vert tatt med i føresegna til arealplanen. Om det vert brukt underføremål «Fiske» i farvatn som også har status som hovud- eller bilei, er det viktig at areal vert gitt kombinertføremål både ferdsel og fiske. Kystverket ynskjer dialog i det vidare arbeidet.	Forholda som Kystverket peiker på er allereie ein del av planprogrammet og ein ser ikkje behov for endring av planprogrammet. Vidare planarbeid vil vurdere og belyse: • Akvakulturområde Djupedalen, og ev. justering ifht. kvit sektor • Sikre areal/føresegner for fortøyingar • Linje for farlei skal leggst inn i plankartet. Kombinert føremål for fiske og farlei skal følgjast opp • Planen omfattar sjøareala og ikkje land, men føresegn om navigasjonsinstallasjonar vil takast med Ein vil etablere kontakt med Kystverket i det vidare arbeidet for å avklare problemstillingar i planforslaget før offentleg ettersyn.
Statsforvaltaren i Vestland (tidlegare Fylkesmannen) 04.01.2020 Statsforvaltaren er positiv til at Samnanger kommune nå går i gang med det viktige arbeidet det er å få på plass ein kommunedelplan for akvakultur. Dei nasjonale forventningane til kommunal og regional planlegging legg til grunn at kommunane skal sikre tilstrekkeleg areal til havbruksnæringa og avvege dette mot miljøomsyn og andre samfunnsinteresser. Det er vidare uttalt at regjeringa vil leggja til rette for føreseieleg vekst i lakse- og aureoppdrettsnæringa, der miljømessig berekraft vil vere den viktigaste føresetnaden for regulering av næringa. Statsforvaltaren har følgjande innspel til KDP for akvakultur i sjø: Dei utfordringane som følgjer av akvakultur er felles for fleire kommunar i Bjørnafjordregionen. Kunnskapsgrunnlaget som skal leggjast til må vere interkommunalt i den forstand at verknadene av planforslaget for sjøareal i tilstøytane kommunar òg må vurderast i	Fleire av forholda som Statsforvaltaren peiker på, som t.d. kunnskapsgrunnlag, fleksibilitet og sumverknad, er allereie ein del av planprogrammet. Ein ser ikkje behov for endring av planprogrammet, utover: • Innspel til fokusområda om lakse- og innlandsfiskeleva • Det finst andre anadrome vassdrag enn det ein finn i lakseregisteret • Det er presisert at tabell kap. 1.2 på side 5 syner føresegner i gjeldande kommuneplan, og det er desse

planarbeidet , jf. sumverknader og samla belastning for fjordsystemet i samsvar med naturmangfaldlova § 10. Det ikkje nok å berre sjå på tilhøva i Samnangerfjorden og Trengereidfjorden, men ein må sjå dette i samanheng med Fusafjorden og Bjørnafjorden som Samnangerfjorden og Trengereidfjorden er delar av. Etter det vi kan sjå, er forslaget til planprogram i det vesentlege dekkande for å kunne utarbeide planforslag med konsekvensutgreiing (KU). Men meiner at ein også må legge til lakse- og innlandsfiskelova i fokusområda omtala i planprogrammet. Det vert vist til regional kystsoneplan for Sunnhordland og ytre Hardanger som eit kunnskapsgrunnlag om problemstillingar. Det vert vist til vassdrag med oppgang av anadrom fisk, og at alle anadrome vassdrag er ikkje registrert i lakseregisteret. Statsforvaltaren syner til at dette gjeld spesielt sjøarevassdrag og peiker på Storelva/Skjeljåna i Trengereidfjorden. Statsforvaltaren legg til grunn at òg dagens akvakulturanlegg påverkar bestandar av vill laksefisk i fjordsystemet negativt, og er difor kritisk til å etablere nye areal for oppdrett i sjøen i kommunedelplanen. Statsforvaltaren syner til vassførekomstane i kommunen deira tilstand. Den generelle utviklinga dei siste 30 åra har vore å trekke akvakulturanlegg ut av tronge terskelfjordar, og peiker på at det er overraskande at det er regulert akvakulturområde så langt inne i Samnangerfjorden, samstundes som at miljøundersøkingar tyder på at den inste delen av Samnangerfjorden ikkje er eigna som resipient for utslepp av oksygenforbrukande materiale. Viser til granskingar frå 1985 og 1999 som viser at oksygenforholda i dei djupaste laga er dårlege. Det vist til søknad om landbasert anlegg ved Komfarholmen, Samnøy, i Bjørnafjorden kommune, og at dersom det vert gitt utsleppsløyve vil det stenge for moglegheiter for nye utslepp lengre inne i fjorden. Gjennom kommunedelplanen vil ein kunne skaffe fram naudsynt kunnskap for å vurdere verknader ut frå reelle sumverknader og samla belastning, og med det leggje grunnlaget for ei berekraftig utvikling av næringa i framtida. Samstundes er det viktig at ein tek høgde for framtidig utvikling innan næringa, t.d. omstrukturering, ny teknologi, nye artar, samt at det vert sett av tilstrekkeleg areal til å sikre m.a. plass for å skifte ut gamle anlegg i nyare og meir rømmingssike anlegg, plass til fortøyingar mv. Vestland Fylkeskommune (VLFK) 12.01.2021 VLFK skriv at planprogrammet er oversiktleg, med ein struktur vi kjenner igjen og med dei elementa plan- og bygningslova § 4-1 om planprogram seier skal vere med. Dei har ikkje særskilte merknader til kapittel 1, 2 eller 5, då dei gir eit godt innblikk i planområdet og dei tema og omsyn som skal vere ein del av planarbeidet, men peiker på «nasjonalt og internasjonalt fastsette miljømål» som vurderingstema. VLFK har konkrete innspel til kapittel 3 om regionale føringar, der vi viser til relevante regionale føringar, gjeldande og under arbeid, som kan vere nyttig for dette planarbeidet. I kapittel 3 manglar relevante regionale planar: Utviklingsplan for Vestland 2020-2024, Regional plan for vassforvaltning, Planstrategi for Vestland fylkeskommune og regional kystsoneplan for Sunnhordland og ytre Hardanger. Andre forhold som er peika på i uttalen: Eit godt kunnskapsgrunnlag om økosystema i Bjørnefjorden bør skaffast fram, presenterast og leggjast til grunn i planarbeidet for å sikra ei berekraftig utvikling av akvakulturnæringa og forsvarleg forvalting av økosystemet.	føresegnene som no skal reviderast. Vidare planarbeid vil vurdere og belyse: - Kommunen har teke stilling til og vedteke å gjennomføre KDP med fokus på akvakultur. Det er ikkje aktuelt å vente på interkommunalt planarbeid. Planarbeidet skal likevel sjå ting i samanheng som til dømes fiskeri, naturmangfald og friluftsliv. Ut frå innspel og samla vurdering vil ein ikkje legge opp til nye akvakulturområde lengst inn i Samnanger- eller Trengereid-fjorden. Vurderingar av om eksisterande AK-område (som ikkje er tekne i bruk) skal vidareførast eller fjernast skal vurderast i planframlegget. - Forholdet til eventuell landbasert anlegg ved Komfarholmen vil vera ein del av kunnskapsgrunnlaget. - For dei areala som vert regulert til akvakultur, vil ein søke å sikre fleksibilitet slik Statsforvaltaren skildrar det. - Ein ønskjer å ha dialog med Statsforvaltaren undervegs i arbeidet, særleg om vassførekomstane og oksygenforholda i fjordsystemet, samt for å drøfte problemstillingar før offentleg ettersyn. Forholda som Fylkeskommunen peiker på, som t.d. kunnskapsgrunnlag, fleksibilitet, og vurdering av nye/fjerne/flytte akvakulturområde, er allereie ein del av planprogrammet. Nasjonalt og internasjonalt fastsette miljømål vil bli dekkja opp av dei tema som er sett som utgreiingstema. Ein ser ikkje behov for endring av planprogrammet, utover: - Kapittel 3 med omsyn til relevante regionale planar - Det er presisert at tabell kap. 1.2 på side 5 syner føresegner i gjeldande kommuneplan, og det er desse føresegnene som no skal reviderast.
---	---

Bergen sjøfartsmuseum kjenner ikkje til særlege funn i områda satt av til akvakultur. Me har heller ikkje informasjon om at dei planlagde områda for akvakultur i planprogrammet har vore nytta som hamn eller ankringsplass i eldre tider. I marin tiltaksplan for Vestland fylke 2020 står det at havbruk har eit stort potensiale for auka matproduksjon og matberedskap i ein stadig veksande befolkning. Marin mat og marine ingrediensar har enno eit stort unytta potensiale som kan realiserast og forvaltaast m.a. gjennom samarbeid om forskning og næringsutvikling og ved å nytte eigna areal. VLFK meiner at heile oppdrettsanlegget i overflata inklusiv fôrflåte, fortøyingar og ankerfeste må i planen liggje i areal som er planlagt for dette føremålet. VLFK meiner at det er viktig at kommunen planlegg områda for akvakultur store nok slik, at ein tek høgd for næringsutvikling både med omsyn til omstrukturering av lokalitetane og moglegheit for ny teknologi og nye artar. Og at kommunen bør vurdere å legge inn fleire akvakultur områder. Dette er ei næring i rask utvikling og det kjem stadig ny og betre teknologi innan oppdrett. I den siste tida er det kome fleire nye artar innan oppdrett, til dømes makroalgar. Kommunen bør difor vurdere grundig om det er fleire område som eignar seg til akvakultur i kommuneplanen. Avstanden mellom A02 og A03 kan sjå ut som om er noko kort, dette med tanke på fiskesjukdommar og smitte mellom einingane. Det er berre totalt ca. 800m på tvers av fjorden ved Nygård. Fortøyingane til akvakulturanlegga ligg no, i dei fleste tilfella, utafor området avsett til akvakultur. I føresegnene bør det ev. vere med at det er høve til å leggje fortøyingar og forankringar i fleirbruksområde utafor området avsett til akvakultur. Det er viktig at føresegnene vert utforma på ein slik måte at til dømes utlegging av nye fortøyingar frå eksisterande oppdrettsanlegg med ei anna plassering enn tidlegare kan handsamast etter akvakulturregelverket utan ei kommunal dispensasjons-handsaming i forkant. Arealplanar bør tilpassast akvakulturnæringa sine noverande og framtidige behov. Rulleringa av sjødelen av planen bør gjerast i dialog med alle partar dette vedkjem, og særleg med næringa, offentlege etatar og i lag med nabokommunar som grensar til dei same sjøområda. Seksjon for naturressursar, landbruk og reiseliv i VLFK har høg kompetanse på akvakulturplanlegging i sjø og er opne for eventuelle spørsmål i samband med dette. <u>Oppsummering</u> Vestland fylkeskommune er positive til at Samnanger kommune utarbeider ein kommunedelplan for akvakultur. Potensialet for marin mat og marine ingrediensar kan realiserast og forvaltaast m.a. gjennom samarbeid om forskning og næringsutvikling og ved å nytte eigna areal. Vi vil vidare særleg peika på relevante regionale planar, og fokuset på berekraftig utvikling av akvakultur i Samnanger kommune Fiskeridirektoratet 20.01.2021	Vidare planarbeid vil vurdere og belyse: Ut frå innspel og samla vurdering vil ein ikkje legge opp til nye akvakulturområde lengst inn i Samanger- eller Trengereid-fjorden. Vurderingar av om eksisterande AK-område (som ikkje er tekne i bruk) skal vidareførast eller fjernast skal gjerast i planframlegget Kommunen har teke stilling til og vedteke å gjennomføre KDP med fokus på akvakultur. Det er ikkje aktuelt å vente på interkommunalt planarbeid. Planarbeidet skal likevel sjå ting i samanheng som til dømes fiskeri, naturmangfald og friluftsliv. Vidare arbeid vil vise korleis anlegg og fortøyingar kan regulerast i plankartet / føresegner. Ein skal sikre areal/ føresegn for fortøyingar. For dei areala som vert regulert til akvakultur, vil ein søke å sikre fleksibilitet slik innspelet skildrar. Vurdering av areal for bruk av ny teknologi og/eller artar vil vera ein del av arbeidet. Vurdering av om A03 og A04 skal vidareførast skal gjennomførast. Det er lagt opp til medverknad og møter med aktuelle partar ila. planarbeidet. Ein ønskjer å ha dialog med Fylkeskommunen undervegs i arbeidet, for å drøfte problemstillingar før offentleg ettersyn.
Generelt meiner Fiskeridirektoratet at planprogrammet er oversiktleg og godt disponert, og at planprogrammet oppfyller krava etter § 4.1 i Plan og bygningsloven. Og har følgjande innspel til tema akvakultur, fiskeri, gyteområde og medverknad: Fiskeridirektoratet er generelt positiv til at kommunen vil revidere arealbruk i sjøområda og har starta opp arbeid med kommunedelplan for akvakultur. Det er forståing for at de 2 selskapa i kommunen, ønsker større grad av fleksibilitet på	Forholda som Fiskeridirektoratet peiker på, som t.d. fleksibilitet, toleevna til fjord-systemet, tilgrensande kommunar, utgreiing av verknadar for fiskeriinteresser, samt gyteområde, er allereie del av planprogrammet. Ein ser ikkje behov for endring av planprogrammet, utover

lokalitetane, og at det vert utgreia moglegheit for å sette av ytterlegare areal til avlastningslokalitetar. - Kommunen sine sjøareal er begrensa, med en smal fjordtopografi der det allereie er etablert 2 lakseoppdrett. Fiskeridirektoratet stiller spørsmål ved om det er plass til fleire fiskeoppdrettsaktørar av omsyn til risiko for auke av smittepress, luse-problematikk, miljø og konkurrerende arealbruksinteresser. - Kommunen sine sjøareal består av Samnangerfjorden og Trengereidfjorden som begge er avleggjarar frå det større fjordsystemet lenger ute, Fusafjorden/ Bjørnefjorden. Dei topografiske forholda og at det er etablert 2 lakseoppdrett lenger inne i fjorden, tilsei at det er dei midtre og ytre delane av fjorden som peikar seg ut for planlegging for fiskeoppdrett. Lengst ute i fjorden, har Bjørnafjorden kommune avsatt heile sjøarealet frå vestsida av Børøya til kommunegrensa mot Samnanger, til akvakultur. Korte distansar over fjorden og ei kommunegrense som går på langs midtfjords, medfører difor at Samnanger i stor grad må forholde seg til nabokommunen sitt val av arealbruk i denne delen av fjorden. Vi forventar difor at Samnanger legg opp til dialog og samarbeid med Bjørnafjorden i planprosessen. - Det er kystfiske med tradisjonelle reiskap som garn, line, ruse og teine gjennom heile året i heile Bjørnefjorden, Fusafjorden, Samnanger- og Trengereidfjorden. På grunn av dei topografiske forholda i fjorden, ser Fiskeridirektoratet det generelt som ei utfordring å planleggje nye areal for akvakultur utan at dette samtidig medfører økt risiko for konflikt med fiskeriinteresser. Vi forventar at problemstillingar knytt til utøving av fiske vert utgreia tilstrekkeleg og i den samanheng også problemstillingar knytt til fortøyingssystem frå oppdrettsanlegg. - Det er registrert fleire gyteområde i indre del av Samnangerfjorden, samt eit område inst i Trengereidfjorden. Fiskeridirektoratet ser desse som viktige ressursområde som må beskyttast frå ytre påverknad som kan true fiskens gytesuksess. Ber om at problemstilling knytt til bevaring av gyteområda vert utgreia og kva typar arealbruk som kan representere trusselfaktor. - Fiskeridirektoratet ber om å legge vekt på høyring av interesseorganisasjonar og fiskarar som har praktisk erfaring frå fiskeri i Bjørnefjordregionen. Fiskeridirektoratet ber om at dei vert halde orientert og høyrast i den vidare planprosessen.	- Det er presisert at tabell kap. 1.2 på side 5 syner føresegnar i gjeldande kommuneplan, og det er desse føresegnene skal no reviderast. Det er feil at Bjørnafjorden, tidlegare Fusa, har avsett til akvakultur på heile sjøarealet på vestsida av Børøya til kommunegrensa. I revidert KDP for akvakultur er det einast eit mindre areal avgrensa til områda ved Samnøy/ Komfarholmen regulert til kombinert føremål for akvakultur. Vidare planarbeid vil vurdere og belyse: - Ut frå innspel og samla vurdering vil ein ikkje legge opp til nye akvakulturområde lengst inn i Samanger- eller Trengereidfjorden. Vurderingar av om eksisterande AK-område (som ikkje er tekne i bruk) skal vidareførast eller fjernast skal vurderast i planframlegget - Verknad av anlegg på sjøflata og fortøyingar skal gjennomførast. - Verknad for gyteområda av planframlegget skal utgreiast. - Det er lagt opp til medverknad og møter med aktuelle partar ila planarbeidet. Ein ønskjer å ha dialog med Fiskeridirektoratet undervegs i arbeidet, for å drøfte problemstillingar før offentleg ettersyn.
Fiskarlaget Vest 21.01.2021 Fiskarane opplever ein stadig større konkurranse om areala, særleg i kystsona. Ein vil peike på at fiskarane i utgangspunktet er positivt innstilt til anna næring og aktivitet, men fiskeri og andre næringar har eit heilt ulikt forhold til bruk av sjøareal. Andre næringar har behov for nye/større sjøområde, medan fiskerinæringa er avhengig av å ta vare på viktige eksisterande fiske-, gyte- og oppvekstområde. Fiskarlaget Vest ber om å bli informert i det vidare arbeidet med planen. Følgjande konkrete innspel til KDP: Fiskarlaget Vest vil peike på at ein ser det som svært uheldig at	Forholda som Fiskarlaget Vest peiker på, som t.d. kunnskapsgrunnlag, toleevna til fjordsystemet, verknadar av fortøyingar, utgreiing av verknadar for fiskeriinteresser, samt gyteområde, er allereie del av planprogrammet. Ein ser ikkje behov for endring av planprogrammet, utover: Det finst andre anadrome vassdrag enn det ein finn i lakseregisteret

ein vurderer eit og eit tema for sjøområda, og ikkje handsamar alt under eitt. · Fiskarlaget Vest meiner at det er viktig med god planlegging i sjø basert på tilstrekkeleg kunnskap om det marine økosystem og marine tilhøve elles. Berekraft og sameksistens med fiskerinæringa må leggjast til grunn. Ein visar her til at det er registrert reketrålfelt, kaste-/ låssettingsplassar og gyte- og beiteområde. I tillegg blir det fiska i område som ikkje er registrert. Ein har t.d. «nye» fiskeri som leppefiske og fiske etter sjøkreps. Kaste-/låssettingsplassar indikerar at det blir drive notfiske i området. · Arealmessig er det viktig at akvakulturanlegg inkludert fortøyingar ikkje kjem i konflikt med fiskeområde. Særleg viktig er det at reketrålfelt og kaste-/låssettingsplassar blir halde fri for fortøyingar og leidningar/kablar i sjø. I tillegg har ein det miljømessigeaspektet med utslepp frå anlegga. · Fiskarlaget Vest visar til Statsforvaltaren i Vestland sin uttale, og støttar merknaden om at ein må søke mot felles planarbeid i sjø på tvers av kommunar. · Ein peikar på at fiskerinæringa er basert på fornybar biologisk produksjon, og er difor avhengig av eit reint og produktivt kyst- og havmiljø. Ein har eit stort felles ansvar, både nasjonalt og internasjonalt, for å oppretthalde eit reint og produktivt hav. · Til orientering står det på side 14 at det ikkje er registrert fangst av sjøaure eller laks i Tysseelva/Samnangervassdraget. Dette må sjåast i samanheng med at det ikkje har vore opna for fiske i Tysseelva. I tillegg peikar ein på at fiske etter anadrom laksefisk i sjø er strengt regulert. I tidlegare Hordaland fylke er det stort sett ikkje opna for fiske i sjø.	Vidare planarbeid vil vurdere og belyse: · Verknad for fiskeområde både for miljøforhold og fortøyingar · Kommunen har teke stilling til og vedteke å gjennomføre KDP med fokus på akvakultur. Det er ikkje aktuelt å vente på interkommunalt planarbeid. Planarbeidet skal likevel sjå ting i samanheng som til dømes fiskeri.
NVE 21.01.2021	
NVE har ingen innspel til planarbeidet. Naturvernforbundet og NJFF Hordaland 21.01.2021	
Gruppa rår i frå å auke oppdrettsaktiviteten i planområdet grunna dårleg miljøtilstand i fjorden, og auka risiko for dødleghet for laks og sjøaure som nyttar fjorden som vandrings- og beiteområde. Ved flytting av anlegg til planområdet må produksjonen føregå i lukka anlegg. Gruppa informerer om dagens tilstand i Samnangerfjorden: · Fleire vassdrag med bestandar av laks (Tysseelva og Lønningdalselva) og sjøaure (Tysseelva, Lønningdalselva, Hopselva og fleire mindre sjøaurebekkar. Sjøaurebestandane på Vestlandet slit generelt, mykje på grunn av spreiding av lakseluslarvar frå opne oppdrettsanlegg. Bestandane i Samnangerfjorden er ikkje eit unntak. · Undersøkingar av botnforholda ved Nygård viser «dårleg tilstand» ved høg produksjon, og prøvar teke når lokaliteten er brakklagt viser at den då hamnar i tilstand god/svært god. Sist resipientundersøking viste høg lokal belastning like ved lokaliteten, og høge målingar av kobbar. Sediment av organisk materiale kan påverke og endre både artsmangfald og biomassen på sjøbotn. Vassførekomsten Indre Samnangerfjorden har moderat økologisk tilstand, og oksygenforholda på djupet er dårleg. · Det er vist til planprogrammet at ein skal vurdere å flytte anlegg til fjorden eller auke biomasse, sjølv om kunnskapsgrunnlaget	Forholda som innspelet peiker på, som t.d. kunnskapsgrunnlag, toleevna til fjord-systemet, og utgreiing av verknadar for naturmangfald, er allereie del av plan-programmet. Ein ser ikkje behov for endring av planprogrammet, utover: · Det finst andre anadrome vassdrag enn det ein finn i lakseregisteret · Det er presisert at tabell kap. 1.2 på side 5 syner føresegnar i gjeldande kommuneplan, og det er desse føresegnene som no skal skal reviderast. Vidare planarbeid vil vurdere og belyse: · Det er for tidleg i planprogramfasen å stadfeste kva område som skal vidareførast, moglegheit for nye lokalitetar, type artar og type anlegg. Det vidare planarbeidet skal handtere desse forholda. Men allereie no ser ein ut frå innspel og samla vurdering at ein ikkje vil legge

seier at fjorden allereie er nok belasta. Og det er lista opp framtidige anlegg på side 5, der ingen av lokalitetane er nemnt som lukka anlegg. Gruppa rår i frå å auke oppdrettsaktiviteten i området pga. dårlege oksygenforhold, miljøtilstand, tilstand på fjordbotn ifht. kobbar, og auka risiko for dødlegheit for laks og sjøaure som nyttar fjorden til vandrings- og beiteområde.

Til utgreiingsprogrammet:

- Gruppa er positiv til at utgreiinga skal gjera greie for påverknad for villfisk, anadrome vassdrag og naturtypar mm. Dei meiner at konsekvensar for vill anadrom laksefisk må utførast av fagfolk med kompetanse på anadrom fisk og at utgreiinga bør innehalde estimat for endring i luserelatert dødlegheit for laksesmolt frå Tysseelva. Dette kan modellerast ved hjelp av eksisterande modellverktøy som vert nytta av Veterinærinsitutet og Havforskningsinstituttet.
- Gruppa peiker på at det er berre Tysseelva som er omtala, og viser til andre elver som også vil bli negativt påverka ved auke i biomasse i fjorden, samt sjøaurebestandane. Konsekvensar for sjøaure bør inkluderast, samt auka fare for rømming og innblanding av rømt laks i bestandane.
- Det er planlagt å nytte store offentlege ressursar på å reetablere laksebestanden i Tysseelva, og etablering av fleire lokalitetar med opne merdar i fjorden vil motarbeide dette.
- Viktig at konsekvensar for marint miljø, inkl. risiko for vidare forverring av miljøtilstand, vert utgreia nøye. Dette gjeld spesielt oksygenforhold, auka næringsbelastning og vidare opphopping av kobbar. I tillegg bør utredar med fagkompetanse på fugl vurdere moglege konsekvensar for sjøfugl. Bærekraftig akvakultur

Definisjon av bærekraft:

- Gruppa meiner bærekraftsmåla bør presenterast i planprogrammet, og viser til bærekraftsmodellen til Stockholm Resilience Centre - "Sustainability Science for Biosphere Stewardship. I bærekraftsmodellen er klima, naturvern, biologisk mangfald og reint drikkevatn grunnmuren som skapar føresetnadar for samfunnsutvikling, medan næringsinteresser er prioritert sist.
- Oppdrettsnæringa har potensiale til å verta ein bærekraftig næring i framtida, men føresetnaden er at næringa investerer i lukka anlegg som vil forhindre forureining, spreining av lakselus og rømming av oppdrettsfisk. Gruppa oppfordrar oppdrettarane i fjorden å endre drifta til lukka anlegg, samt at etablering av eventuelle nye lokalitetar er lukka anlegg.
- Utfasing av reinsefisk bør også vera med i ein bærekraftig akvakulturplan. Inntil reinsefisk kan tilbys eit verdig liv i merdane bør bruken begrensast, pga. høg dødelegheit, dårleg velferd og påverknad på lokal fauna.

Oppsummering

Gruppa meiner at Indre Samnangerfjorden ikkje har kapasitet til fleire oppdrettsfisk i opne merdar, og rår i frå å auke oppdrettsaktivitet i planområdet pga. miljøtilstanden og auka risiko for dødlegheit for laks og sjøaure. Ved flytting av anlegg til planområdet må produksjonen føregå i lukka anlegg.

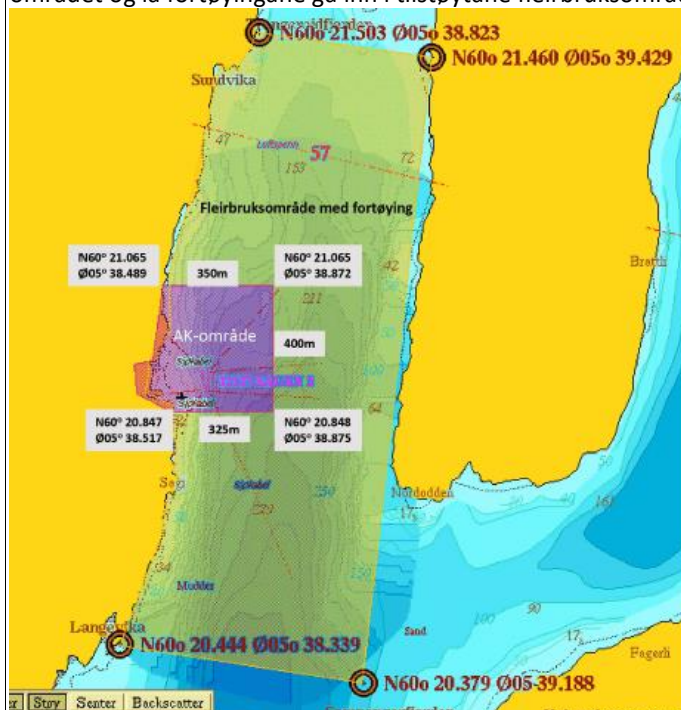
opp til nye akvakultur-område lengst inn i Samanger- eller Trengereid-fjorden. Vurderingar av om eksisterande AK-område (som ikkje er tekne i bruk) skal vidareførast eller fjernast skal vurderast i planframlegget. Vurdering av areal for bruk av ny teknologi og/eller artar vil vera ein del av arbeidet. Utgreiingar av tema som innspelet viser til skal gjennomførast, t.d. villfisk, anadrome vassdrag og naturtypar. Risiko for driftsmessige verknadar vil verta belyst, men det er ikkje midlar i prosjektet til detaljerte kartleggingar/ analysar knytt til oksygen, lakselus eller rømming. Desse fagområda skal belysast tilstrekkeleg for plannivået, kommuneplan. Berekraftsmåla vil bli omtala meir i planframlegget.

Planprogrammet har mange gode intensjonar, men dei kunne gjerne vore framheva meir, med sterkare målsetningar for å ta i vare dei anadrome fiskebestandane og det marine økosystemet, samt med retningslinje for meir berekraftig samfunnsplanlegging.

Lerøy Vest 21.01.2021

Lerøy Vest (LV) har ein stor og variert aktivitet i området Sagen i Samnanger kommune. Her er kar på land der ein nyttar sjøvatn til produksjon av reinsefisk, som ein seinare set ut i opne merdar på andre lokalitetar for å beite lus på laks og regnbogeaure. I tillegg er det eit vassbasseng i sjø, slik at brønnbåtar kan koma inn og hente ferskvatn, som ein nyttar til behandling mot ulike parasitter på fisk i opne merdar.

I tillegg til anlegget på land er det eit semilukka anlegg på sjøen der LV set ut liten laks og regnbogeaure, for deretter å setja fisken ut i opne merdar (i andre kommunar) når den er om lag 0,5 kg. For å sikra nok areal til å kunna utvikla eit slikt konsept med semilukka anlegg, føreslår LV at ein utvidar overflateareal sett av til Akvakultur i sjø. I tillegg at tilstøytane areal vert eit fleirbruksområde med fortøying nedover i vasslaget. Med eit slikt areal har LV moglegheit til å leggja ut den nye generasjonen semilukka anlegg innafor AK-området og la fortøyingane gå inn i tilstøytane fleirbruksområde.

Innspelet er knytt til konkrete areal og ein ser ikkje behov for endring av planprogrammet.

Arealinnspelet vil følgje saka, og vil verta utgreia som del av planforslaget. Fortøyingar skal sikrast som del av planframlegget.

Tombre

21.01.2021

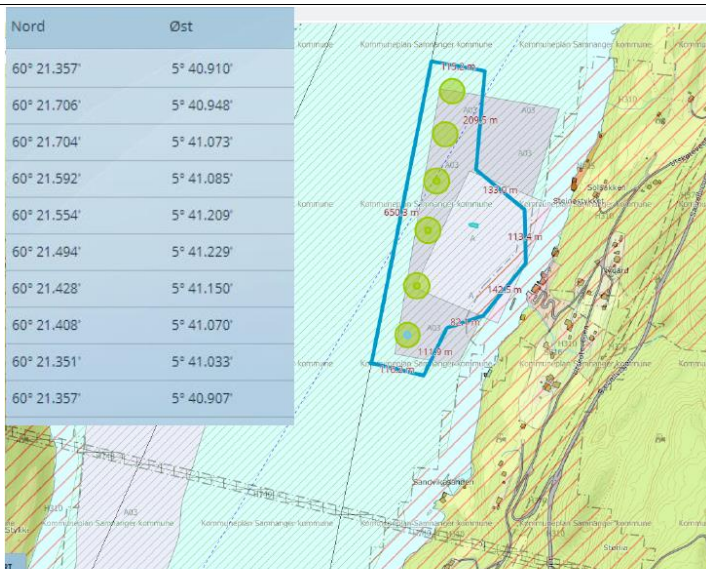
Innspelet til planprogram og høyring:

- Samnanger kommune peikar på at akvakulturnæringa treng ein god plan som skal balansere bruk og vern og legge føringar for matproduksjon i sjø sett i samanheng med klima, miljø og FN sine berekraftsmål. Dette passer godt med Tombre si satsing på økologisk laks og tilpassingar for delar av FN sine berekraftsmål. Tombre meiner at det er viktig at næringa gjer ei slik tilpassing på ein berekraftig måte, gjennom å ta omsyn til både miljø, samfunn og økonomi.
- Tombre viser til gjeldande regelverk og at det vert jobba med å samle krav til drift av akvakulturanlegg til ei forskrift. Dei peiker på to sentrale punkt for dei: 1) Forslaget til ny forvaltning legg ikkje føringar for kva type utstyr ein skal nytta, men sett grenser for kva påverknad miljøet handterer. Tombre meiner at dette

Dei fleste forholda som innspelet peiker på konkret til planprogrammet er allereie del av planprogrammet. Ein ser ikkje behov for endring av planprogrammet, utover:

- Planprogrammet har eit kapittel 4, for å forklare begrep som vert nytta i dokumentet. For mange er begrepa ukjente og ein har forsøkt å forenkla forklaringane. Forklaring kring begrep merd er endra i planprogrammet

prinsippet er viktig å ta med seg inn i arbeidet og at ein ikkje legg føringar for kva utstyr som skal nyttast i planperioden, i alle fall ikkje for heile området. Etter deira syn er truleg ikkje det optimale utstyret laga endå. 2) Tombre meiner at miljøkrav bør setjast av miljømynde og ikkje i areal knytt i ein plan. Dette sidan nasjonale krav kan endrast raskare enn ein lokal plan vil rullerast. • Tombre viser til utbetringsarbeid dei har gjort på lokalitet Nygård, samt kva ringverknadar m.a. dette gjer, samt andre vare/tenestekjøp og Havbruksfondet. • Informasjon om at avstand mellom anlegg med same type arter er regulert av mattilsynets regelverk og er grunna i risikoen for sjukdomssmitte. Minste avstand for ulike verksamheiter og omkringliggande miljø på hhv. 5 km, 2,5 km og 1,5 km. Avstandskrava er berre knytt til oppdrettsnæringa ikkje anna bruk av sjøområda til t.d. ferdsel, fiske, turisme og fritidsbruk. Tombre peiker på at artar som ikkje har risiko for sjukdomssmitte kan tenkast plasserast nærmare kvarandre, men at kva type andre artar akvakultur som er realistisk å starte opp med i planområdet er usikkert. Dersom det er konkrete søkjarar på lokalitetar, ser Tombre at det kan vera relevant å differensiere på art, men elles ikkje. • Presisering av begrep, kap 4. Tombre foreslår å bruke definisjonar nytta i standardar eller forskrifter. Særleg peiker dei på begrepet merd, og at den er ikkje er korrekt. Dei peiker også på at standardar, som t.d. NS9415, er og eit nyttig verktøy for å nå FNs berekraftsmål. <u>Nygård, forslag om justering</u> • Lokaliteten Nygård har vore drifta sidan 1990-talet og har ein klarert kapasitet på 2340 tonn. Lokalitetar ligg brakk mellom kvart utsett for å bryte smitte og påverknad, der Nygård har vore utan produksjon i 1,5 år fram til november 2020. Målingar utført 04.11.20 av Rådgivande Biologar viser at Samnangerfjorden har god restitusjonsevne i forhold til produksjonskapasitet på lokaliteten. • I dag er det etablert eit stålanlegg med 6 bur som ligg eit stykke frå og parallelt med land. Tombre ønskjer at det vert regulert areal dersom dei i framtida skal endre frå stålbur til plastringar. • Utsett av laks til hausten skal ha økologisk produksjon. Økologisk laks krev betre plass enn tradisjonell drift, og anlegget vil ha færre fisk enn tidlegare. • Tombre ønskjer å ha moglegheit for å kunne flytte flåten på lokaliteten til ein annan stad i AK området i framtida. Det er difor ønskeleg at arealet mot land vert større. • Det er viktig for Tombre at fortøyingssareal vert sikra i planen. Det er lagt ved skisse på område dei meiner er nødvendig for fortøyingar i ein framtidig situasjon. • Arealinnspelet frå Tombre dekker anlegget slik det ligg i dag, samt mogleg framtidig situasjon. Innspelet ligg langs kvit sektor, og dei vurderer det som låg risiko ut frå båttrafikken i fjorden i dag. Større avstand mellom merdar vil gje mindre fisk per areal og såleis vil dette være positivt for miljøet under merdane. Arealet til akvakultur blir totalt sett mindre med nytt forslag.	Vidare planarbeid vil vurdere og belyse: • Det er for tidleg i planprogramfasen å stadfeste kva område som skal vidareførast, moglegheit for nye lokalitetar, type artar og type anlegg. Ein vil søke å jobbe fram ein plan som er fleksibel for næringa, men som samstundes tek i vare omsyna til miljøet. Korleis akvakulturområda vert regulert, for eksempel med moglegheit for avgrensing til art og ev. miljøkrav, vil bli avdekka i løpet av planarbeidet. Arealinnspelet vil følge saka, og vil verta utgreia som del av planforslaget. Fortøyingar skal sikrast som del av planframlegget.
---	---

Figur 2 forslag til areal med koordinatar

Nytt AK-område, forslag

- Tombre har sett på moglegheiter for nytt areal til akvakultur i Samnanger for produksjon av anadrom fisk. Dei spel inn eit nytt område ved Erevika, aust for Rolvsvågneset.

Eksisterande AK-område i kommuneplanen

- A03, vest for Nygård. Tombre sin erfaring er at denne lokaliteten kan være utsett for drivis med visse intervall. Opphavleg har dei tenkt at denne lokaliteten er lite aktuell å etablera seg på, men ser likevel at dette kan være ein lokalitet som kan brukast som avlastingslokalitet eller reservelokalitet dersom det er behov.
- A04, aust for Gaupholmen. Området ligg relativt langt inne i fjordsystemet, og avstand til nærmaste lokalitet er relativt liten. Tombre tenker at det er lite aktuelt for laks og aure i tradisjonell produksjon, men at området er likevel egna for andre eller nye driftsformer. Tombre foreslår at området blir halde av til for eksempel lukka merdar, blåskjel, eller nye artar.

Oppsummering av framlegg til endringar i planprogrammet:

1. På side 4 og 9 er namnet på Lakse- og innlandsfisklova korrigerert.
2. På side 4 er kartet i figur 1 bytta ut med eit kart som ikkje syner delar av (gamle) Fusa sin arealplan, fordi denne var eit høyringsutkast og synte feilaktig eit stort akvakulturområde ved Børøya.
3. På side 5 er det lagt til ein innleiande tekst til oppstillinga av dagens føresegner for akvakultur i arealplanen.
4. På side 9 og 10 er det lagt til fire avsnitt om regionale føringar, i tråd med innspel frå VLFK.
5. På side 11 er definisjonen av omgrepet «Merd» korrigerert i tråd med gjeldande standardar, etter innspel frå Tombre.
6. På side 15 er avsnittet om anadrom fisk i Samnangerfjorden og tilknytte vassdrag oppdatert med meir informasjon om dagens status, etter innspel frå fleire høyringspartar.

Administrasjonen rår til å gjera vedtak av planprogram for kommunedelplan for akvakultur i sjø, med revisjonsdato 26.01.2021.